

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕДОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД
(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
рівня вищої освіти _____ доктор філософії
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності _____ 011 Науки про освіту
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
«Освітні, педагогічні науки»
(назва програми)
мова навчання – українська

Слов'янськ – 2020 р.

Розробник:

Фатальчук С.Д. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Гаврилова Л.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії та практики початкової освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

Панасенко Е.А – доктор педагогічних наук, професорка кафедри педагогіки вищої школи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення С.А.Саяпіна
(ПІБ)

Рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» ___ серпня ___ 2020 р.

протокол № 1 ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Цикл загальної підготовки	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4	10	10
	Практичні, семінарські	
	20 год.	20 год.
	Самостійна робота	
	60 год.	60 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Передовий педагогічний досвід» є розширення педагогічних знань і практичних умінь студентів ступеня вищої освіти доктор філософії з основ теоретичного дослідження, творчого опрацювання та впровадження професійного доробку передових педагогів (науковців) в галузі освіти і виховання.

2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Передовий педагогічний досвід»

Результата навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Здатність формування у студентів готовності до вивчення, узагальнення та використання (ППД);</p> <p>Готовність до стимулювання творчого пошуку студентів ступеня вищої освіти магістр та розвиток їхніх професійних педагогічних здібностей (професійної майстерності);</p> <p>Здатність до формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для аналізу професійно важливих та особистісних якостей майбутнього викладача вищої школи;</p> <p>Готовність розвивати інтерес до досвіду науковців, педагогів, учителів, переконаності в необхідності його вивчення для успішного оволодіння професією;</p> <p>Здатність осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;</p> <p>Готовність виділяти ППД з масового досвіду, визначати його провідну ідею.</p>	<p>Словесні методи – лекція, бесіда, розповідь, пояснення, диспут;</p> <p>практичні методи – парктична робота (обробка довідкової інформації) , самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами);</p> <p>інноваційні методи – використання мультимедійних презентацій у програмі Power Point), робота в <i>Moodle</i>.</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне та письмове опитування, практична перевірка, взаємоконтроль (взаємооцінка), самоконтроль (рефлексія, самооцінка), оцінювання самостійної роботи (виступ-презентація, огляд фахової літератури, реферування наукової літератури, доповідь), екзамен</p>

3. Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усьог о	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Комплексна оцінка педагогічного досвіду як передового.	14	2	2	-	10	14	2	2	-	10
Тема 2. Технологія виявлення ППД.	21	2	4	-	15	21	2	4	-	15
Тема 3. Процес узагальнення ППД.	23	2	6	-	15	23	2	6	-	15
Тема 4. Форми і методи впровадження ППД.	16	2	4	-	10	16	2	4	-	10
Тема 5. Формування педагогічного досвіду.	16	2	4	-	10	16	2	4	-	10
Усього один	90	10	20	-	60	90	10	20	-	60

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Комплексна оцінка педагогічного досвіду як передового.	2	2
2.	Технологія виявлення ППД.	2	2
3	Процес узагальнення ППД.	2	2
4.	Форми і методи впровадження ППД.	2	2
5.	Формування педагогічного досвіду		2
	Разом	10	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Проблеми комплексної оцінки педагогічного досвіду у наукових працях вітчизняних учених	2	2
2.	Організація, форми та методи вивчення ППД.	2	4
3.	Рівні узагальнення ППД.	6	6
4.	Форми поширення ППД.	4	4

5.	Знайомство з ППД з формування соціальних і громадських компетентностей.	4	4
	Разом .	20	20

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Основи вивчення ППД.	10	10
2.	Комплексність у підходах до педагогічних явищ та оцінки педагогічного досвіду.	10	10
3.	Спецтфіка діяльності педагогічних працівників з узагальнення ППД.	12	12
4.	Спецтфіка діяльності педагогічних працівників з поширення ППД.	18	18
5.	Механізми формування педагогічного досвіду	14	14
	Разом	90	90

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти відбуваються за 100-бальною шкалою, затвердженою в ДДПУ (для оцінювання екзамену).

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою для
90 – 100 балів	Відмінно зараховано
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно

Умовою допуску до складання екзамену є накопичення здобувачем протягом навчального семестру не менше 60 балів з навчальної дисципліни

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання **60-80 балів**, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;

– звільнені від складання екзамену й отримати в результаті оцінювання **81-100 балів**, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з

навчальної дисципліни, - за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни.

Здобувач вищої освіти може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання екзамену в період сесії.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів (блоків):

- контроль засвоєння теоретичних знань (опитування на практичних заняттях);
- контроль самостійної роботи здобувачів (розробка презентацій, реферування наукової літератури, доповіді тощо);
- складання екзамену (включає 2 теоретичні питання та 1 тестове завдання).

Питання до екзамену з дисципліни

1. Проаналізуйте технологію виявлення передового педагогічного досвіду (ППД).
2. Обґрунтуйте важливість узагальнення вчителем власного педагогічного досвіду.
3. Суть і структура впровадження досвіду.
4. Обґрунтуйте особливості організаційної роботи з використання вчителем ППД на діагностичній основі.
5. Організація роботи з використання вчителем ППД в районі.
6. Особливості організаційно-методичної роботи з формування педагогічного досвіду молодих вчителів.
7. В чому полягає технологія вивчення й узагальнення ППД?
8. Розкрийте сутнісні характеристики ППД.
9. Використання новітніх педагогічних технологій у навчально-виховному процесі.
10. Педагогічний досвід як фактор оновлення змісту науково-методичної діяльності в установах і закладах освіти.
11. Нові форми впровадження і поширення ППД як важлива складова умова створення інноваційного освітнього середовища.
12. Передовий педагогічний досвід: проблеми і пропозиції.
13. Педагогічний досвід як продукт пошуково-експериментальної діяльності педагогів-новаторів.
14. Інноваційні педагогічні технології.

15. Передовий педагогічний досвід і його види.
16. В чому полягає комплексна оцінка педагогічного досвіду як передового?
17. Педагогічна творчість і майстерність педагога.
18. ППД як джерело педагогічної творчості.
19. Передовий педагогічний досвід і його види
20. Розкрийте методи логічного мислення та їх використання при вивченні ППД.
21. Розкрийте методи емпіричного вивчення досвіду.
22. Аналіз педагогічної документації, бібліографічних джерел як методи вивчення педагогічного досвіду.
23. Самоаналіз і самодіагностика та їх роль у вивченні і узагальненні педагогічного досвіду.
24. Репродуктивний і новаторський ППД.
25. Актуальні ідеї ППД минулого (пед. сист. А. Макаренка В.Сухомлинського).
26. Готовність педагога до освоєння педагогічного досвіду – важлива передумова його впровадження .
27. Розкрийте особливості формування педагогічного досвіду.
28. Бесіда як метод вивчення досвіду.
29. Розкрийте сутність поняття «педагогічний досвід».
30. Поняття «узагальнення досвіду». Теоретичні та імперичні рівні узагальнення.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Алексюк А.М. Перспективні освітні технології: Наук.-метод. посібник ; за ред. Г.С. Сизоненко. К.: Гопак, 2000. 559 с.
2. Андрущенко В.П. Сисоєва С.О, Гузій Н.В. та ін., Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології НПУ ім. М.П. Драгоманова. Ін-т теорії та філософії педагогічної освіти – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. 183 с.
3. Бутенко Л.Л. Сходинки до педагогічної майстерності: методичний посібник для самостійної роботи з курсу «Основи педагогічної майстерності» / Л.Л. Бутенко, О.Г. Ігнатович (укладач); Луганський пед. університет ім. Т. Шевченка. – Луганськ: Альма-матер, 2007. – 190с.
4. Васьков Ю.В. Педагогічні теорії, технології, досвід: (Дидактичний аспект) Х.: Скорпіон, 2000. 120 с.
5. Гришина Т.В. Освітня технологія як об'єкт методичної роботи Наук. - метод. посіб. Х.: Основа, 2003. 96 с.
6. Лаврінченко О. А. Педагогічний досвід: моніторинг та перспективи: Посібн. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2018. 256 с.
7. Лещенко М.П. Теоретико-методологічні засади педагогічної майстерності в умовах особистісно орієнтованого навчання // *Наукові записки Вінницького пед. ун-ту ім. В.Г. Короленка*. Сер.: Педагогіка і психологія. – 2001. – Вип. 5. – С. 174-176.
8. Методичні рекомендації з виявлення, вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду / упоряд. Г.П. Бондарчук. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 43 с.
9. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О.Т. Шпак. – К. : Видавничий центр “Просвіта”; Пошуково-видавниче агентство “Книга Пам’яті України”, 2000. – 368 с.
10. Пастух Т.В. Вивчення й узагальнення перспективного передового педагогічного досвіду // *Завучу. Усе для роботи*. 2013. –№ 11 – 12 (107 – 108). С. 2 – 23.
11. Федорчук В.М. Попович А.С., Передовий педагогічний досвід Хмельничан (посібник) / Кам’янець-Подільський. К.- П.: Аксіома, 2008. 371 с.

Допоміжна

1. Бойко А. М. Упровадження педагогічної інноватики в практику виховання: монографія Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2011. 390 с.
2. Вайніленко Т.В. Основи професійного самовдосконалення педагога: метод. рек. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 20 с.
3. Вайновська М.К. Засоби розвитку педагогічної майстерності та

творчості вчителя в післядипломний період: методичні рекомендації для вчителів ЗНЗ Запорізький обл. інститут післядипломної пед. освіти. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ». 2007. 42 с.

4. Джумовська Л. Виявлення та моделювання перспективного педагогічного досвіду // *Управління освітою*. 2005. № 33. С. 2-5.

5. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Навч. – посіб. К.: Академвидав., 2004, 352с.

6. Інноваційні освітні системи ХХ століття // Вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду: Метод. рекомендації / Ніжин, держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. Ніжин, 2003. – С. 7-8.

7. Набока Л. Невичерпні можливості впровадження педагогічних ідей у практику / *Управління освітою*. 2003. № 11-12. С. 22-25

8. Пилипчук В.В. Поглиблення професійних знань як умова розвитку педагогічної майстерності викладача / Педагогічна майстерність у закладах професійної освіти: Монографія. К., 2003. С. 124-150.

9. Тевлін Б. Передовий педагогічний досвід: вивчення, узагальнення та поширення / *Завуч*. 2003. Грудень. С. 3-8.

8. Інформаційні ресурси

1. Вивчення, узагальнення, поширення передового педагогічного досвіду Режим доступу: https://www.google.com/search?sxsrf=AOaemvIe9655_mQgCdQw0KoosAm4NmBXeA:1635016997686&

2. Державна цільова програма впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій "Сто відсотків" на період до 2015 року] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/494-2011-%D0%BF>

3. Етичний кодекс ученого України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09> 2. (дата звернення: 18.06.2020).

4. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/> (дата звернення: 12.06.2020).

5. Методичні рекомендації щодо вивчення, узагальнення та впровадження перспективного педагогічного досвіду Режим доступу: <https://college.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/>

6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://guonkh.gov.ua/content/documents/16/1517/Attaches/4455.pdf>

7. Передовий педагогічний досвід. Режим доступу: https://metodkabinet.at.ua/ORIENTIR/visnik_10.pdf

9. Посилання на дистанційний курс.